

Aandoening

Multiple Sclerose (MS)

Multiple Sclerose (MS) is een chronische ziekte van het centrale zenuwstelsel (de hersenen en het ruggenmerg). Het wordt wel eens een spierziekte genoemd maar dat is het dus niet.

Multiple sclerose (MS) is een ziekte waarbij de bescherm- en isolatielaag rondom de zenuwen in de hersenen, ruggenmerg en oogzenuwen (het centrale zenuwstelsel) is beschadigd. De naam Multiple Sclerose verwijst naar de veelvuldig (multiple) voorkomende verhardingen (sclerose) in het aangetaste weefsel.

Waardoor ontstaat MS?

De precieze oorzaak van MS is niet bekend maar we leren steeds meer. We weten dat er meerdere factoren zijn die uiteindelijk gezamenlijk leiden tot het ontstaan van de ziekte. MS is niet erfelijk maar erfelijke factoren spelen wel een rol. Je kunt dus een bepaalde aanleg hebben om MS te krijgen, maar daarnaast zijn andere factoren van belang die uiteindelijk bepalen of je MS krijgt. Voorbeelden van die factoren zijn bepaalde virusinfecties, eetgewoontes, vitamine D en roken.

Welke klachten ontstaan er bij MS?

Bij MS treden er ontstekingen op in de hersenen en het ruggenmerg. Deze ontstekingen zijn vaak klein maar ze beschadigen de isolatielaag van de zenuwen, de myeline. Hierdoor kunnen de zenuwen signalen niet goed doorgeven. De informatie komt niet op de plaats van bestemming. Het gevolg is dat er bijvoorbeeld verlammingen ontstaan, moeite met balans of lopen, moeite met plassen, met spreken of slikken, met zien, met voelen of moeite met onthouden. Daarnaast hebben veel mensen last van vermoeidheid en kunnen ook seksuele en psychische klachten ontstaan.

Wat is een schub?

Het ontstaan van nieuwe klachten door een nieuwe ontsteking noemen we MS-schub (spreek uit 'sjoeb'). We spreken ook wel over ziekteopvlamming of MS-aanval. Een schub duurt meestal enkele weken en soms zelfs maanden. Vaak is het lichaam goed in staat de schade die ontstaan is te repareren, zeker in het begin van de ziekte. Een schub kunnen we soms behandelen met kortdurend een hoge dosis prednisolon. Daardoor nemen klachten sneller af.

Als u ziek bent geweest, kunnen bestaande klachten ook toenemen zonder dat er een nieuwe ontsteking is opgetreden. Bijvoorbeeld bij een blaasontsteking, koorts of griep. We noemen dit dan een pseudoschub of pseudo-opvlamming. Denkt u dat u een schub heeft? Neemt u dan contact op met de MS-verpleegkundige. Meestal adviseren we om eerst bij de huisarts uw urine te laten controleren op een blaasontsteking.

Vormen van MS

Bij de meeste mensen (ongeveer 85%) verloopt MS in aanvallen die weer overgaan. We noemen dit 'relapsing-remitting MS' ofwel 'RR-MS'.

Bij een deel van de mensen met deze vorm van MS lukt het na verloop van tijd niet meer om goed te herstellen na een schub. Er kan ook een geleidelijke verslechtering optreden. Dit noemen we 'secundair progressieve MS' (SP-MS).

Bij een klein deel van de mensen zijn er nooit echte schubs geweest en is er al vanaf het begin een geleidelijke achteruitgang. Deze vorm noemen we 'primair progressieve MS' (PP-MS).

Lees meer over onze MS-zorg (<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/ms-zorg>)

Onderzoeken

De neuroloog bespreekt met u uw klachten en het verloop ervan. Het is handig als u een dagboek bijhoudt of een klachtenlijst maakt.

Er is geen eenvoudige bloedtest waarmee we kunnen zien of u MS heeft. We stellen de diagnose aan de hand van de combinatie van klachten, bevindingen bij het lichamelijk onderzoek, MRI-afwijkingen, bloedonderzoek en soms een ruggenprik.

Bloedprikken

Bij bloedonderzoek nemen we een of meer buisjes bloed af met een hol naaldje. Dit bloed wordt vervolgens in het laboratorium onderzocht door een analist.

Bloedonderzoek of onderzoek van urine of ontlasting is nodig wanneer de huisarts of specialist meer te weten wil komen over uw gezondheid. De arts laat ook onderzoek doen om het verloop van ziekte en het effect van een behandeling te bepalen.

Alléén op afspraak

Bloedprikken kan alléén op afspraak. U maakt eenvoudig zelf online een afspraak.

Ga naar www.jbz.nl/prikafpraak en maak een afspraak (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/jbz-prikafpraak>)

<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/onderzoeken/bloedprikken>

MRI- en MRA-onderzoek

Met behulp van het MRI-onderzoek kunnen pezen, spieren, hersenweefsel, kraakbeen, tussenwervelschijven, organen of bloedvaten zichtbaar worden gemaakt.

Een MRA-onderzoek is bijna hetzelfde als een MRI-onderzoek, maar bij MRA-onderzoek worden alleen de bloedvaten bekeken. Om de bloedvaten duidelijk zichtbaar te maken krijgt u meestal een contrastvloeistof toegediend via een infuus. Voor de leesbaarheid spreken we hieronder verder alleen over 'MRI-onderzoek', maar alle informatie is ook van toepassing op het MRA-onderzoek.

LET OP!

- U moet zich voor dit onderzoek voorbereiden. Lees daarom deze informatie minstens 3 DAGEN vóór het onderzoek goed door! Het is belangrijk dat u deze instructies goed opvolgt. Het onderzoek kan anders misschien niet doorgaan.
- We vragen u om ruim van tevoren de vragenlijst in te vullen. Heeft u één of meer vragen met JA beantwoord? Neem dan contact op met afdeling Radiologie.

In dit filmpje kunt u zien hoe een MRI-scan wordt gemaakt. In dit filmpje gaat het om een MRI-scan van de lever.

<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/onderzoeken/mri-en-mra-onderzoek>

Ruggenprik (lumbaalpunctie)

Bij een ruggenprik haalt de arts met een holle naald wat hersenvocht weg uit het onderste gedeelte van het wervelkanaal.

Dit hersenvocht wordt in het laboratorium onderzocht op de mogelijke oorzaak van uw klachten.

Behandelingen

MS is helaas niet te genezen maar er zijn wel mogelijkheden om de ziekte af te remmen en klachten te verminderen.

Multiple Sclerose (MS) revalidatie

Bij MS kan revalidatie zinvol zijn.

Nadat u uitgebreid onderzocht bent, maken de behandelaars samen met u een behandelplan. Afhankelijk van de begeleiding die u nodig heeft, kunt u te maken krijgen met verschillende behandelaars.

Lees meer over onze MS-zorg (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/ms-zorg>)

<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/behandelingen/multiple-sclerose-ms-revalidatie>

Medicijnen bij MS

Op dit moment is MS helaas nog niet te genezen. Wel kan de neuroloog medicijnen voorschrijven die de ziekte remmen of de verschijnselen van de ziekte behandelen.

- Alemtuzumab (Lemtrada®)
(<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/behandelingen/alemtuzumab-lemtradar-bij-multiple-sclerose-ms>)
- Cladribine (Mavenclad®) (<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/behandelingen/cladribine-mavencladr-bij-multiple-sclerose-ms>)
- Dimethylfumaraat Tecfidera®
(<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/behandelingen/dimethylfumaraat-tecfiderar-bij-multiple-sclerose-ms>)
- Fampridine (Fampyra®) (<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/behandelingen/fampridine-fampyrar-bij-multiple-sclerose-ms>)
- Fingolimod (Gilenya®) (<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/behandelingen/fingolimod-gilenyar-bij-multiple-sclerose-ms>)
- Glatirameeracetaat (Copaxone®)
(<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/behandelingen/glatirameeracetaat-copaxoner-bij-multiple-sclerose-ms>)
- Interferon (<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/behandelingen/interferon-bij-multiple-sclerose-ms>)
- Methylprednisolonkuur (<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/behandelingen/methylprednisolonkuur-bij-multiple-sclerose-ms>)
- Natalizumab (Tysabri®) (<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/behandelingen/natalizumab-tysabrir-bij-multiple-sclerose-ms>)
- Ocrelizumab (Ocrevus®) (<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/behandelingen/ocrelizumab-ocrevusr-bij-multiple-sclerose-ms>)
- Ozanimod (Zeposia®) (<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/behandelingen/ozanimod-zeposiar-bij-multiple-sclerose-ms>)
- Siponimod (Mayzent (<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/behandelingen/siponimod-mayzentr-bij-multiple-sclerose-ms>))
(<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/behandelingen/ozanimod-zeposiar-bij-multiple-sclerose-ms>)
(<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/behandelingen/siponimod-mayzentr-bij-multiple-sclerose-ms>)
- Teriflunomide (Aubagio®)
(<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/behandelingen/teriflunomide-aubagior-bij-multiple-sclerose-ms>)

<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/behandelingen/medicijnen-bij-ms>

Poliklinieken en afdelingen

MS-Behandelcentrum

Het MS-Behandelcentrum is gespecialiseerd in het onderzoeken en behandelen van Multiple Sclerose.

<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/afdelingen/ms-behandelcentrum>

Neurologie

Het specialisme Neurologie richt zich op ziekten van het zenuwstelsel (hersenen, ruggenmerg en zenuwen) en de spieren.

<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/afdelingen/neurologie>

Revalidatiegeneeskunde (Tolbrug)

Tolbrug is het regionale expertisecentrum voor revalidatie in noordoost Brabant. U kunt zowel poliklinisch (<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/behandelingen/poliklinische-revalidatie-voor-volwassenen>) als klinisch (<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/behandelingen/klinische-revalidatie>) revalideren.

<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/afdelingen/tolbrug-revalidatiegeneeskunde>

Oogheelkunde

Het specialisme Oogheelkunde houdt zich bezig met ziekten van het oog.

<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/afdelingen/oogheelkunde>

Urologie

Het specialisme Urologie houdt zich bezig met de urinewegen van de man en de vrouw, en de geslachtsorganen van de man.

<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/afdelingen/urologie>

Fysiotherapie

De fysiotherapeut is gespecialiseerd in de behandeling van patiënten die niet goed kunnen of durven te bewegen.

<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/afdelingen/fysiotherapie>

Code NEU-331